

Kristiansands-barnehagen

Årsplan

Bjørnungen barnehage

2023-24

Alle barn og unge skal oppleve at de er inkludert i felleskapet

Fastsatt av samarbeidsutvalget (dato)

Innhold

Vår barnehage.....	3
Presentasjon av barnehagen	3
Ny i barnehagen	3
Overganger innad i barnehagen	4
Overgang barnehage – SFO og skole	4
Overgangsryggsekken.....	4
Barnehagens årsplan	5
Felles verdier, retning og fokus - strategiplan for barn og unge	5
Hovedsatsingsområder	6
Digital praksis og kompetanse	7
Prosjekt- «Folk og røvere i Kardemomme by».....	7
Keramikk	7
Samarbeid	8
Foreldresamarbeid	8
Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest	8
Lek og læring i barnehagen	8
Demokrati og barns medvirkning og deltakelse	9
Omsorg og danning	9
Kommunikasjon og språk	9
Mangfold, likestilling og gjensidig respekt	10
Bærekraftig utvikling	10
Livsmestring og helse	10
Forebygge overgrep.....	11
Barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø.....	11
Vurdering og veien videre	12
Progresjon i barnehagens innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø	12
Pedagogisk dokumentasjon.....	12
Plan for arbeidet.....	12

Vår barnehage

Denne årsplanen skal gi et innblikk i hvordan barnehagen vil jobbe i det neste året og hva vi tenker er viktig å ha fokus på i vårt arbeid for at barna skal trives og utvikle seg.

Presentasjon av barnehagen

Bjørnungen barnehage er en kommunal barnehage som sto ferdig nyttår 2007. Barnehagen har 5 avdelinger for barn i alderen 1-5 år, og har beliggenhet i Birkenesveien i Brennåsen.

Adresse: Birkenesveien 26E, 4647 Brennåsen

Telefon: 90264050

Enhetsleder: Unni Olsen (mob:99611631, unni.olsen@kristiansand.kommune.no)

Fagleder: Martha Finsådal (mob:97588168 martha.mydland.finsadal@kristiansand.kommune.no)

Nettside: <http://www.minbarnehage.no/bjornungenbhg>

På denne siden legges det i hovedsak ut informasjon om fellesarrangementer o.l.

Visma – «min barnehage»: Dette er en app, og hovedkilden for vår kommunikasjon mellom hjem og barnehage. Her registrerer foreldre blant annet sykdom, ferie og samtykker, og kan sende melding til barnehagen via appen. Barnehagen legger ut informasjon, dagboknotater og bilder. Vi forventer at alle foresatte laster ned og tar appen i bruk.

Ny i barnehagen

Slik vil vi motta barnet ditt i barnehagen vår:

Når barn får barnehageplass i Bjørnungens småbarnsavdelinger, får de et velkomstbrev der de sammen med mor eller far, inviteres til ca.4 besøk (av ca. 1 time) før sommerferien. Da får de mulighet til å bli kjent med barnehagen, med personalet og med andre foreldre og barn. Rutinene bygger på et dansk forskningsprosjekt, som har vist at det å ha mange besøk gav en positiv gevinst for både foreldre og barn i form av trygghet og relasjonsbygging. I tillegg er det foreldremøte før sommeren, der foreldrene får nyttig informasjon om barnehagens rutiner- og med god mulighet for å spør om alt de lurer på. For barn over 3 år, som får plass på storbarns-avdeling, er rutinen at de inviteres til en besøksdag før sommeren. De er selvfølgelig velkomne til å komme på flere besøk, men erfaringsmessig er deres foreldre i jobb, og har derfor vansker med å ta fri mer enn til et besøk. På 3-5 års avdelingene er det foreldremøte etter oppstart på høsten. Målet er for begge aldersgrupper å gjøre både barn og foreldre så trygge på barnehagen at det oppleves greit å skilles. Hvor lang tid dette tar, og hvordan denne tryggheten oppnås, er forskjellig fra familie til familie.

Overganger innad i barnehagen

Slik vil vi legge til rette for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe:

-Barna besøker sin nye avdeling ca. en dag pr. uke fra mai og frem til sommeren. Det skal være minimum 4 besøk, i tillegg bør det legges opp til flere «uformelle» besøk.

-Det skal avtales og gjennomføres møte mellom personalet på gammel og ny avdeling den første uken i juni. Møtet er for å utveksle informasjon og overføre papirer. Det er den "nye" avdelingen som har ansvar for å avtale tidspunkter for besøk.

Overgang barnehage – SFO og skole

Barn skal ha et sammenhengende læringsløp fra barnehage til SFO og skole. Et samarbeid mellom barnehagen og SFO/ skolen er derfor viktig. Kristiansand kommune har utarbeidet [rutiner for dette samarbeidet](#). Både foreldre og barn deltar i arbeidet for å skape en trygg og god overgang. Barnehagen sender i samråd med foreldre et overføringsskjema til SFO og skole der også barnet har fått bidra med informasjon.

Slik forbereder barnehagen overgangen til skole for det enkelte barn:

- Barnehagen har ukentlige grupper med varierte aktiviteter som er valgt ut sammen med barna, hele det siste året barnet går i barnehagen. Denne gruppen heter Bjørneklubben.
- Vi prioriterer å gi de eldste barna varierte opplevelser gjennom turer til byen, på ulike forestillinger o.l
- Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene overbringe informasjon om barnets trivsel og utvikling til skolen, slik at skoletilbudet i størst mulig grad er tilrettelagt. Det fylles alltid ut et overgangsskjema der barnets styrker, interesser og utvikling beskrives
- Kontaktlærer kommer på besøk i barnehagen slik at de møter barna der de er kjent og trygge..
- Skolestarterne besøker skolene som er aktuelle.
- Skolen inviterer alle nye elever og foresatte til førskoledag i juni.

Overgangsryggsekken

Overgangsryggsekken er et arbeidsredskap til hjelp for å trygge overgangen fra barnehage til SFO og skole for alle barn. Dette er en fysisk sekk hvor det er samlet konkrete og et tipshefte, og innholdet er likt i alle sekkene over hele kommunen. Sekkene ble levert ut våren 2023, og skal bidra som et ledd i arbeid med overganger, som beskrevet i plandokumentet "En rød tråd". Verdigrunnlaget for arbeidet med overgangene er nedfelt i læreplanverkets overordnede del (LK2020), Rammeplan for barnehagen og Rammeplan for SFO. Arbeidet med å sikre gode overganger er regulert i Opplæringsloven §13.5, Friskolelova §5.5 og Lov om barnehager §2a.

I Rammeplan for barnehagen står følgende; Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen.

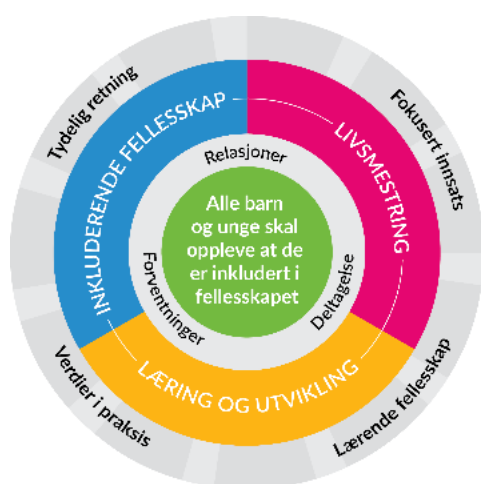
Årsplan 2023-24

Barnehagens årsplan

Alle barnehager skal utarbeide en årsplan. Denne skal vise hvordan barnehagen jobber i tråd med Rammepåten og lov om barnehager. Alt arbeid i barnehagen skal gjenspeile [barnehagelovens formål, § 1](#). Årsplanen har en dobbel funksjon, den skal både være et brukbart arbeidsredskap for barnehagepersonalet internt og den skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser for praksis i forhold til samarbeidspartnere og foreldre. Den skal blant annet vise hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek, danning og læring. Her må også progresjon tydeliggjøres. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Felles verdier, retning og fokus - strategiplan for barn og unge

Rammeverket for kvalitet og mestring er en operasjonalisering av Kristiansand kommunes strategiplan for

oppvekst. Rammeverket skal legge føringer for alt arbeid i barn og familie, barnehager og skole. Det gir tydelig retning gjennom formålet, *«Alle barn og unge skal oppleve at de er inkludert i fellesskapet»*. Det sier noe om hva som skal prege møtet mellom mennesker, om *relasjoner, forventninger og deltakelse*. Videre peker det på tre fokusområder i oppvekst, *livsmestring, inkluderende fellesskap og læring og utvikling*. Den ytterste sirkelen peker på prinsipper som skal ligge til grunn for arbeidet i en lærende organisasjon, som barnehagen er. *Lærende fellesskap, Verdier i praksis, Tydelig retning og Fokusert innsats*. Hele rammeverket finner du [HER!](#)

Kjerneverdiene i rammeverket er:

Likeverd - Medvirkning – Anerkjennelse

Alle barn og unge:

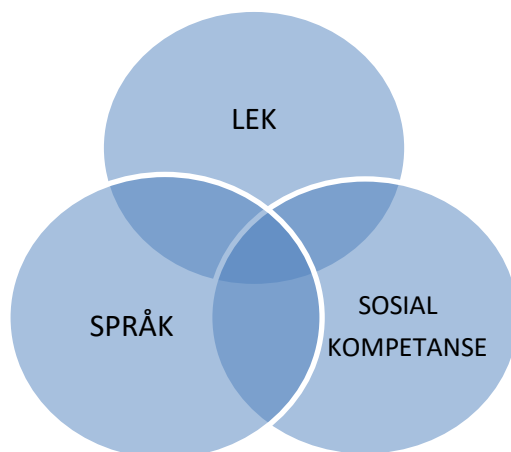
- **har en absolutt verdi**
  - vil når de kan
- **finner mening og deltar**
- **har noe å tilføre fellesskapet**

Hovedsatsingsområder

Barnehagen har på bakgrunn av kartlegging av pedagogisk praksis, prioritert følgende hovedsatsingsområder:

Bjørnungen barnehage har valgt som langsiktige satsningsområder: **lek, språk og sosial kompetanse**. Dette er områder som henger nøye sammen med visjonen til Kristiansandsbarnehagene om at «alle barn og unge skal oppleve at de er inkludert i felleskapet». Disse områdene jobbes det med kontinuerlig på ulike måter, både direkte med barna, og også i personalet for å styrke vår kompetanse på områdene. De 3 områdene henger nøye sammen og påvirker hverandre gjensidig:

Lek er barns hovedaktivitet og danner grunnlaget for deres sosialisering, utvikling, læring og danning.

Vi jobber for at alle ansatte skal ha god kunnskap om lek, hvordan de kan initiere leke-situasjoner, delta i lek på barnas premisser, veilede og hjelpe barna inn i lek, dette er sentralt i læringsarbeidet vårt. Vi har hatt dette som tema på planleggingsdag i vår, og hele personalet vil delta på kurs med Margareta Öhman (Svensk forsker, psykolog og foredragsholder), der tema er «Ansattes posisjon i barnas lek-hvorfor og hvordan skal voksne delta»

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I Bjørnungen har vi fokus på dette i det daglige arbeidet, og bygger på teorien i «Være sammen-programmet» i måten vi jobber på.

Barnehagen har **et rikt språkmiljø** med forskjellige morsmål representert i barnegruppen. Språk og barnas norskspråklige utvikling er derfor i fokus i vårt arbeid, både knyttet til begrepsutvikling og språklig bevissthet, men også via fokus i daglige samspillsituasjoner og samtaler med barna.

Fra 2017 til våren 2020 hadde vi et **språkprosjekt** i Bjørnungen som ble drevet med økonomisk støtte av fylkesmannen. Språkprosjektet var knyttet til flerspråklige barn fra 2-6 år, der det ble jobbet forskningsbasert og systematisk med språkinnlæring.

I prosjektet var **dialogisk lesing** en sentral arbeidsmetode- dette har avdelingene videreført, men da tilpasset rammene som ordinær grunnbemanning gir, dette vil vi også jobbe med dette barnehageåret.

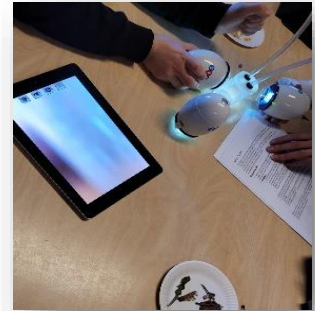
I tillegg har vi jobbet mye med **hverdagssamtalen** de foregående barnehageår. Kvalitativt gode samtaler støtter barnas språklige aktiviteter og den språklige læringen påvirkes positivt jo mer barna snakker sammen. Dette avhenger av at hele personalet har god språklig kompetanse, følger barnas initiativ, gir støtte når det trengs og klarer å inkludere de stille barna inn i samtalerne. Vi har også fokus på begreper knyttet til **realfag** i aktiviteter, lek og i hverdagssituasjoner. Realfag rommer områder innen matematikk, natur og teknologi, og er i rammeplanen knyttet til fagområdene «Antall, rom og form» og «Natur, miljø og teknologi».

Digital praksis og kompetanse

Våren 2022 satte vi i gang en kompetanseheving i personalet knyttet til digitale verktøy, og hvordan de brukes i det pedagogiske arbeidet for å støtte opp om barns læreprosesser og for å bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy vil personalet være aktive sammen med barna. Det vektlegges og at digitale verktøy brukes med omhu, og på en slik måte at barna får være kreative og selv skaper noe via digitale uttrykksformer, at de utforsker, leker og lærer. Barnehagen har ulike verktøy tilgjengelig som vil benyttes tilpasset barnas alder/modning. Dette vil vi fortsette å ha fokus på også dette året.

Mål:

- At det er like naturlig å ta i bruk digitale verktøy som det er å lese en bok.
- Alle som jobber i Bjørnungen barnehage, skal kunne ta i bruk ulikt digitalt verktøy i arbeidet med barna.

Prosjekt- «Folk og røvere i Kardemomme by»

Dette barnehageåret ønsker vi å ha «Folk og røvere i Kardemomme by» som utgangspunkt for et felles prosjekt for hele barnehagen. Denne boken er en klassiker fra Torbjørn Egner, en av våre største barnebokforfattere, og representere en viktig del av norsk kulturarv.

Boken tar opp viktige temaer som samarbeid og inkludering, dette passer godt inn i vår satsning på sosial kompetanse, og vil være et flott utgangspunkt for samtaler med barna.

Musikk og sang er sentralt i fortellingen fra Kardemomme by. Musikk i barnehagen er viktig virkemiddel for språktrening og kommunikasjon, for relasjonsbygging og ikke minst for å skape fellesskapsfølelse og glede. Vi vil bruke musikken fra Kardemomme-by på avdelingene, men også på felles sangsamlinger som vi starter opp med i år, som vil foregå minst en gang i måneden på det store kjøkkenet vårt.

Fortellingen vil også gå som en rød tråd gjennom spesielle dager som Morsmålsdagen, karneval og evt barnehagedagen om det passer inn i tema for denne dagen. Også andre aktiviteter knyttet til forming, matlaging og ikke minst leken vil bli preget av prosjektet.

Keramikk

Innenfor fagområdet «Kunst, kultur og kreativitet» legger vi i vår barnehage vekt på at barna skal få ta i bruk fantasien, kreativ tenkning og skaperglede. Dette opplever de bl.a gjennom våre felles formingsverksteder som arrangeres flere ganger gjennom året, der de møter et bredt spekter av ulike materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer. Nytt dette barnehageåret er at vi har fått keramikkovn som gir oss mulighet til å bli kjent med et helt nytt materiale. Leire har egenskaper som gir muligheter for utforskning og mangfoldige sanseopplevelser. Å lage og leke med leire inspirerer også til gode samtaler og undring, og det er spesielt spennende å følge prosessen fra et plastisk materiale til den endringen som skjer når leiren blir brent og får helt andre egenskaper og tekstur.

Samarbeid

Barnehagen har mange aktuelle samarbeidspartnere, - som barnevern, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), mobilt team, helsestasjon, skoler, Universitetet i Agder etc. Her kan barnehagen hente hjelp og støtte, eller få innspill til sitt arbeid når det er behov for det.

Helsetjenester som omhandler barn, er nå samlokalisert i [Familiens hus](#) der man treffer helsesykepleier, familierapeut, jordmor, fysioterapeuter, barnevernsarbeidere og skolehelsetjenesten. Også barnehagen henvender seg her når det er behov for det. Alle barnehager har fått tildelt en kontakthelsesykepleier som de møter minst to ganger pr. år.

Foreldresamarbeid

Barnehagen skal samarbeide med foreldrene både individuelt og som gruppe. Foreldrenes medvirkning er nedfelt i barnehageloven. Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom Samarbeidsutvalg, foreldreråd, foreldremøter og foreldresamtaler. Oppdragelse er ifølge barnekonvensjonen og barneloven foreldrenes ansvar. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet. Det er opprettet et eget [foreldreutvalg for barnehager i Kristiansand](#) i tillegg til [FUB nasjonalt](#). Dette er et fellesorgan for alle foreldre med barn i barnehagen i Kristiansand kommune.

Samarbeid om hvert enkelt barn skjer i de daglige møtene og i planlagte samtaler. Alle barnehager skal ha et samarbeidsutvalg som er rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ for barnehagen og foreldrene. Samarbeidsutvalget fastsetter barnehagens årsplan.

Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest

Alle som jobber i barnehagen, er pålagt [taushetsplikt](#) og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon som gjelder barn, foreldre og personalet. Alle som jobber i barnehagen, må legge fram politiattest. Barnehagen har en lovpålagt [opplysningsplikt til barnevernet](#) som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse og utvikling står i fare. Foreldre vil bli umiddelbart informert og involvert i saker som gjelder deres barn, med mindre det dreier seg om vold og overgrep, da har barnehagen plikt til å melde til politiet.

Lek og læring i barnehagen

Barnehagen skal være et sted hvor barns behov for omsorg og lek blir ivaretatt og barndommens egenverdi anerkjennes. Vi skal bidra til at alle barn får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek. Barna skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske og lære å mestre. Dette skal blant annet komme til uttrykk i arbeid med **rammeplanens fagområder**. Fagområdene er:

- kommunikasjon, språk og tekst
- kropp, bevegelse, mat og helse
- kunst, kultur og kreativitet
- natur, miljø og teknologi
- antall, rom og form
- etikk, religion og filosofi
- nærmiljø og samfunn

Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. Barns lek og medvirkning preger barnehagehverdagen.

Vi har valgt følgende punkt(er) for refleksjon over egen praksis knyttet til lek og læring:

- Den autoritative voksenrollen ligger til grunn for alt samspill mellom voksne-barn.
- Vi følger opp barnas interesser og initiativ
- TID: Det settes av tid til frilek hver dag- dette er synlig i dagsplanen.
- ROM: Barna deles i mindre grupper, og vi benytter hele barnehagens arealer. Vi er bevisst på hvordan det fysiske rommet møbleres- og på hvordan dette påvirker barnas lek.
- VOKSENROLLEN: Personalet er med i leken, veileder, tilrettelegger og utvider.
- Vi legger til rette for at barna kan utforske, skape og være kreative gjennom bruk av digitale verktøy

Demokrati og barns medvirkning og deltakelse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer danning og læring. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende felleskap hvor barna får anledning til å ytre seg, blir hørt og delta.

Barns medvirkning handler først og fremst om en holdning hos de voksne i relasjonen med barn. Barn skal bli møtt som et selvstendig menneske. Uavhengig av alder og forutsetninger skal barn få erfare at deres stemmer blir lyttet til. Vi skal sørge for at barnas erfaringer og synspunkter får innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Vi har valgt følgende punkt(er) for refleksjon over egen praksis knyttet til demokrati og medvirkning:

- Vi lytter til barna, observerer og er tilstedeværende voksne som støtter og deltar i barnas lek.
- Vi tar barnas initiativ, og bygger videre på det. Temaer bygger på barnas interesser/det de er opptatt av.
- Barna er delt i grupper mesteparten av dagen, slik at vi lettere kan se det enkelte barn, legge til rette for mestring, undre seg sammen med barna,
- Vi skaper felles referanserammer for å sikre at alle barna skal være aktivt deltakende.
- Vi ønsker å legge til rette for at barna tar selvstendige valg gjennom barnehagehverdagen, både i lek og rutinesituasjoner, at de får være med å velge hvor turen skal gå på tur-dager, om de vil være ute/inne enkelte dager, om de vil delta på formingsaktivitet o.l.
- Vi har Barnesamtaler med alle (4 og) 5 åringene, der barna får gi uttrykk for hvordan de opplever barnehagehverdagen, hva de liker og hva som ikke er greit.
- Vi støtter og tar hensyn til det enkelte barn, samtidig som hensynet til felleskapet også ivaretas.

Omsorg og danning

Barnehagen skal legge til rette for omsorgsfulle relasjoner preget av tillit, nærvær, varhet og trygghet. Barn skal få omsorg av voksne og andre barn, og samtidig øve seg på selv å gi omsorg. De voksne skal veilede barn og hjelpe dem i spenningen mellom sosialisering i gruppen og ivaretagelse av de individuelle behov.

Vi har valgt følgende punkt(er) for refleksjon over egen praksis i forhold til omsorg og danning:

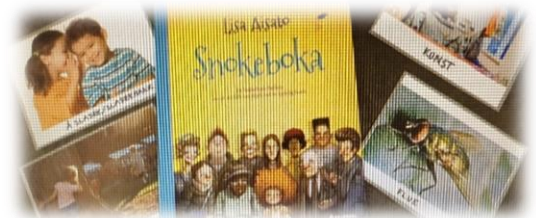
- Vi deler barna i mindre grupper slik at alle barn blir sett og hørt.
- Vi observerer og veileder barna i vanskelige situasjoner som oppstår.
- Vi oppmuntrer barna til å hjelpe hverandre og å vise omsorg.
- Vi er bevisst vår betydning som rollemodeller.

Kommunikasjon og språk

Vår barnehage skal være et sted som fremmer barns kommunikasjon og språkutvikling i omgivelser der voksne er bevisst sin rolle som språklige forbilder. Barnehagen arbeider systematisk med å utvikle barnehagens språkmiljø i forhold til språkstandard for barnehagene i Kristiansand. Språkarbeidet inngår blant annet i barnehagens arbeid med fagområdene.

Vi har valgt følgende punkt(er) for refleksjon over egen praksis i forhold til kommunikasjon og språk:

- Vi jobber med lesegrupper og dialogisk lesing- der alle barna får gode erfaringer med bøker.
- Vi kartlegger språket (norsk) til flerspråklige barn for å sikre god og riktig oppfølging.
- Vi bruker sanger, rim og regler.
- Vi benytter ulike pedagogisk materiale knyttet til språk, som snakkepakken, spill og temaposer.
- Vi legger til rette for gode hverdagsamtaler, legger vekt på at vi skal være genuint interessert idet barna er opptatt av og bruker «her og nå» situasjoner til gode samtaler.
- Vi er bevisst på at vi skal være gode språklige rollemodeller.
- Vi viser interesse for barnas morsmål, og søker å lære enkeltord på deres språk, høre sanger/fortellinger på ulike språk.

Mangfold, likestilling og gjensidig respekt

Vår barnehage skal være et sted som fremmer vennskap og fellesskap. Barna skal oppleve å være en betydningsfull person i fellesskapet. Barn og voksne har en absolutt verdi. Barnehagen skal være preget av åpenhet og raushet der mangfold brukes som en ressurs. Barnehagen skal blant annet gjennom fagområdene jobbe med mangfold, likestilling og gjensidig respekt.

Vi valgt følgende punkt(er) for refleksjon over egen praksis knyttet til mangfold, likestilling og gjensidig respekt:

- Vi bruker mangfoldet til å skape nysgjerrighet, lek og glede i fellesskapet.
- Vi tar hverandre på alvor og møter hverandre med respekt.
- Vi støtter barna i utviklingen av egen identitet og respekt for andre.
- Vi ønsker å skape forståelse og toleranse for ulike kulturer og livssyn.
- Vi markerer ulike merkedager i løpet av året, blant annet FN-dagen, samefolkets dag og morsmålsdagen
- Jobber aktivt for at jenter og gutter skal få like mye oppmerksomhet og forventinger ut ifra hvem de er, og ikke ut ifra kjønn.
- Vi skaper lekemiljøer som gir rom for felles opplevelser og som fremmer gode leke-ferdigheter

Bærekraftig utvikling

Vår barnehage skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i både her og nå og i fremtiden. Barna skal oppleve verdien av å ta vare på seg selv, andre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barns evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Gjennom fagområdene skal barnehagen jobbe med bærekraftig utvikling.

Vi har valgt følgende punkt(er) for refleksjon over egen praksis knyttet til bærekraftig utvikling:

- Vi har med barna på å sortere avfall.
- Vi jobber med holdninger når det gjelder å ta vare på naturen gjennom gode naturopplevelser.
- Vi har turer i skogen og nærmiljøet og vekker dermed interesse og nysgjerrighet for naturen.
- De eldste barna har et tilrettelagt miljø-opplegg der de får kjennskap til temaer som kosthold, strøm/energi, gjenbruk, kildesortering og forurensning.
- Vi ønsker å begrense matsvinn ved å legge matbokser i kjøleskapet før de er i bruk, vi setter også pålegg kjølig, og åpner ikke mer enn vi bruker.
- Vi bruker bokashi-bøtte og lager næringsrik jord av matavfall.

Bjørnningen vil kommende år bli Miljøfyrtårn-sertifisert. Dette sikres at barnehagen blir involvert i praktiske og miljøopplærende aktiviteter som engasjerer. Ved å være et Miljøfyrtårn bidrar vi aktivt til en bærekraftig fremtid og den nødvendige grønne omstillingen.

Livsmestring og helse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer livsglede, humor, undring og medopplevelser, vi skal legge til rette for at barna blir robuste og trygge, og kjenner tilhørighet til barnehagens sosiale fellesskap.

Barna skal oppleve å mestre sine hverdager og liv, i trygge omgivelser med rom for utforskning og sunne helsevaner. Barnehagen skal jobbe med livsmestring og helse blant annet i møte med fagområdene.

Vi har valgt følgende punkt(er) for refleksjon over egen praksis knyttet til livsmestring og helse:

- Vi bekrefter barna, anerkjenner deres opplevelser og følelser.
- Vi legger til rette for at dagen skal gi en god veksling mellom aktivitet og ro/hvile. Vi ser barnas ulike behov og tilpasser så langt det er mulig.
- Vi jobber med barns psykiske helse ved å støtte barna i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.
- Vi ser det enkelte barn, og søker å ta barnets perspektiv.
- Vi støtter barna i å sette egne grenser, og også kjenne igjen og forstå andres.

Forebygge overgrep

Videre står det i Rammeplanen: «Gjennom den daglige og nære kontakten med barna er barnehagen i en sentral posisjon til å kunne observere og motta informasjon om barnas omsorgs- og livssituasjon. Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages. Personalet skal kjenne til opplysningsplikten til barnevernet, jf. barnehageloven § 46.»

I sammenheng med dette benytter vi samtaleverktøyet «**Kroppen er min**» med de eldste barna. Da er det samtaler i grupper om bl.a. gode og vonde berøringer, at alle bestemmer over sin kropp, om gode og vonde hemmeligheter og om viktigheten av å si fra til en trygg voksen om man opplever vonde ting. Vi har også fokus på forebygging av overgrep i barnehagen, der tiltakene er at personalet i minst mulig grad er alene med barn gjennom dagen, at vi har vinduer i de aller fleste dørene i barnehagen, og at personalet har deltatt på kurs via RVTS om vold, overgrep og traumer, og derfor har kompetanse i forhold til temaet.

Barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø

Et godt leke og læringsmiljø omfatter alle deler av det psykososiale miljøet, som vennskap, inkludering og forebygging av krenkelser, trakassering, vold og mobbing. Barnehagen skal ha nulltoleranse for alle typer krenkelser. De ansatte har aktivitetsplikt, jfr § 41,42 og 43 i barnehageloven, til å følge med, melde fra, undersøke og sette inn tiltak. Kristiansand kommune har utarbeidet en felles [veileder for arbeidet med trygt og godt barnehagemiljø](#).

Slik vil vår barnehage jobbe med å forebygge, avdekke, stoppe, håndtere og følge opp mobbing i tråd med barnekonvensjonen og verdiene i Rammeplanen:

Måned	Aktivitet	Ansvar
August /September	<u>Planleggingsdag/personalmøte:</u> <ul style="list-style-type: none"> Gjennomgang av barnehageloven § 41, 42 og 43. Gjennomgang av «Veileder til trygt og godt barnehagemiljø». Drøfting av barnehagemiljøet og hva de 5 delpliktene i aktivitetsplikten innebærer (forebygge, følge med, gripe inn, melde fra, undersøke)	Styrer
August	Oppstarts samtaler med nye foreldre	Pedagogiske ledere
August/ september	<u>Foreldremøte, hvor foreldre gjøres kjent med:</u> <ul style="list-style-type: none"> Barnehageloven § 41, 42 og 43 «Veileder for trygt og godt barnehagemiljø» Dialogmodellen.no Nullbmobbing.no Hvordan melde fra (meldeskjema for ansatte i barnehagene i Kristiansand) Valg av foreldrerepresentanter til samarbeidsutvalg	Styrer
September/oktober	Konstituering av samarbeidsutvalg. Gjennomgår «Veileder for trygt og godt barnehagemiljø».	Styrer
November	Foreldreundersøkelsen (udir)	Styrer
januar	Foreldreundersøkelsen gjennomgås i ledelsen, personalet og SU.	Styrer
April	Personalet vurderer egen praksis knyttet til aktivitetsplikten (kap. 5 i denne veilederen) og hvordan ansatte følger opp dette.	Styrer

Vurdering og veien videre

Hovedmålet med vurdering er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Vår barnehage arbeider kontinuerlig med vurdering blant annet gjennom pedagogisk analyse i egne grupper der hele personalet deltar. Gjennom å reflektere over egen praksis er målet å utvikle kvaliteten på tilbudet til beste for barna. Barnehagens arbeid med planlegging og vurdering skal ses i lys av verdiene i se s. 5.

Når barnehagen gjennom året jobber med egenvurdering tas det utgangspunkt i punktene som er skissert under hvert tema i årsplanen. Progresjonen vil kontinuerlig evalueres i lys av disse. Dette for å sikre at barnehagen gjennom året legger til rette for at alle barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.

Progresjon i barnehagens innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø

Vi tar utgangspunkt i punktene for egenvurdering som er skissert under hvert tema i årsplanen.

I vurderingsarbeidet spør vi oss: Hvordan kommer progresjon til uttrykk i vår praksis når det gjelder «pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø»? (Rammeplanen, 2017, s.44)

Pedagogisk dokumentasjon

Pedagogisk dokumentasjon skiller seg fra ordinær dokumentasjon ved at den bidrar til kritisk refleksjon over praksis. Når barnehagen arbeider med egenvurdering og progresjon er det den pedagogiske dokumentasjonen som vektlegges, da den rommer mulighet for endring og utvikling av praksis.

Plan for arbeidet

I denne årsplanen har vi gitt noen punkter for egenvurdering innenfor viktige områder i barnehagens tilbud. Disse punktene skal brukes i barnehagens vurderingsarbeid og i tillegg sikre progresjon.

Med utgangspunkt i disse skal personalet i fellesskap vurdere egen praksis. Dette skal ligge til grunn for videre arbeid, læring og utvikling av et stadig bedre barnehagetilbud. Slik vil vi jobbe med vurdering og progresjon

- Personalmøter, planleggingsdager og avdelingsmøter brukes til kompetanseheving, refleksjon, planlegging og evaluering.
- Personalet vurderer innholdet i årsplanen hvert halvår. Dette gjøres på personalmøter eller planleggingsdager. I tillegg utarbeides det periodeplaner for den enkelte avdeling.
- I hverdagen veileder vi hverandre i daglig praksis.
- Vi involvere alle ansatte ved å bruke verktøy som IGP, SMTTE , PA og caseveiledning
- Vi har utarbeidet en progresjonsplan og tar utgangspunkt i den for å planlegge i henhold til modenhet og alder til barna.
- Vi har fokus på voksenrollen og hvordan vi kan endre og bedre læringsmiljøet for enkeltbarn og grupper av barn.
- Vi holder oss faglig oppdatert ved kompetanseheving innen våre satsningsområder.